

Din hija *d-data* tiegħek — ħu l-kontroll tagħha

**GWIDA GĦAĊ-ĊITTADINI
GĦALL-PROTEZZJONI
TAD-DATA FL-UE**

IL-PROTEZZJONI TAD-DATA TIEGĦEK FL-UE

Kemm jekk permezz tas-servizzi bankarji online, tax-xiri online, tal-midja soċjali jew tad-dikjarazzjonijiet elettronici tat-taxxa, aħna qed naqsmu dejjem aktar id-*data* personali tagħna.

Ir-Regolament Ġenerali tal-UE dwar il-Protezzjoni tad-*Data* (GDPR) jgħinek tikkontrolla din l-informazzjoni permezz ta' **diversi drittijiet ewlenin**, filwaqt li jagħtik setgħa akbar li tiproteġi lilek innifsek.

📌 X'INHI "*DATA* PERSONALI"?

Kwalunkwe informazzjoni relatata miegħek, bħala individwu ħaj identifikat jew identifikabbli, taqa' taħt il-GDPR. Pereżempju, din tinkludi ismek, l-indirizz tad-dar, in-numru tal-karta tal-identità, il-kodiċi tal-Protokoll tal-Internet (IP) jew informazzjoni dwar is-saħħa tiegħek.

Xi *data* sensittiva, bħal *data* li tikkonċerna s-saħħa, l-origini razzjali jew etnika, l-opinjoni politici u l-orjentazzjoni sesswali tiegħek, għandha protezzjoni

speċjali. Din tista' tingabar u tintuża biss taħt kundizzjonijiet speċifiċi, pereżempju minħabba li inti tkun tajt il-kunsens espliċitu tiegħek jew il-liġi nazzjonali tkun tippermetti dan.

📌 META JAPPLIKAW IR-REGOLI?

Ir-regoli japplikaw meta d-*data* tiegħek **tingabar, tintuża u tinħażen** digitalment jew f'sistema strutturata ta' arkivjar fuq karta.

Hemm **sett wieħed ta' regoli għall-UE kollha kemm hi**, li f'xi oqsma jista' jiġi kkumplimentat bil-liġi nazzjonali. Dan ifisser li inti għandek l-istess drittijiet irrISPETTIVAMENT lil min tagħti d-*data* tiegħek fl-UE. U l-kumpaniji minn barra l-UE mhumiex eżentati. Jekk dawn joffru oġġetti u servizzi fl-UE jew jekk dawn jimmonitorjaw l-imġiba tiegħek fl-UE, allura dawn għandhom ituk l-istess livell ta' protezzjoni tad-*data*.

ID-DRITT LI TKUN TAF MIN QED JIPPROĊESSA XIEX, U GĦALIEX

Meta jipproċessaw id-*data* tiegħek, mill-inqas, l-organizzazzjonijiet iridu jipprovdulek informazzjoni ċara rigward l-użu tad-*data* tiegħek, li tinkludi informazzjoni bħal:

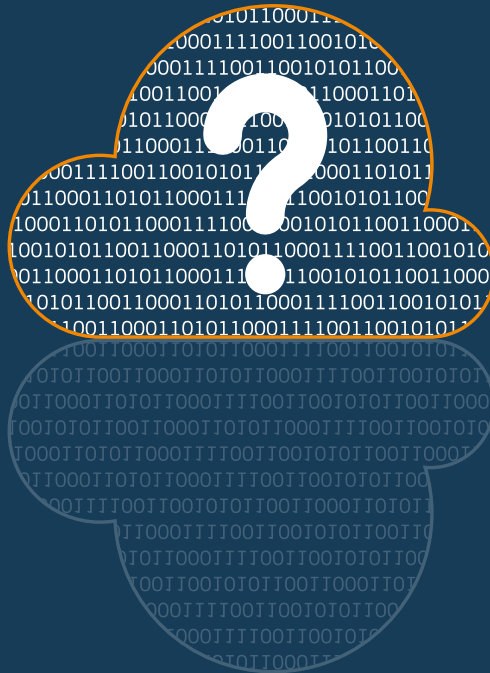
- għal liema skopijiet se tintuża d-*data* tiegħek;
- il-baži guridika biex id-*data* tiegħek tiġi pproċessata;
- għal kemm żmien se tinħażen id-*data* tiegħek;
- ma' min se jaqsmu d-*data* tiegħek;
- id-drittijiet bażiċi tiegħek dwar il-protezzjoni tad-*data*;
- jekk id-*data* tiegħek hix se tiġi ttrasferita barra mill-UE;
- id-dritt tiegħek li tressaq ilment;
- kif tista' tirtira l-kunsens tiegħek, jekk inti tkun tajtu;
- id-dettalji ta' kuntatt tal-organizzazzjoni responsabbli għall-ipproċessar tad-*data* tiegħek u l-Uffiċjal tal-Protezzjoni tad-*Data* tagħhom, jekk ikun hemm wieħed.

Jenĥtieg li din l-informazzjoni tiġi ppreżentata b'lingwa ċara u sempliċi.

Id-*data* personali tista' tingabar u tiġi pproċessata biss għal skop iddefinit tajjeb. Meta tkun qed tiġbor id-*data* tiegħek, jeĥtieg li kumpanija tgħidlek għal liema skop se tintuża d-*data* tiegħek. Huma jridu jiżguraw ukoll li *data* rilevanti biss tiġi pproċessata u li d-*data* ma tinżammx għal aktar żmien minn dak meĥtieg.

Xtrajt xi ħaġa online?

Il-bejjiegħ jeĥtieg li jiġbor biss id-*data* meĥtieġa sabiex jiġi ssodisfat il-kuntratt. Dawn jeĥtiġilhom jipprovdulek ukoll l-informazzjoni elenkata hawn fuq, u jħassru d-*data* meta dawn ma jkollhomx aktar bżonnha.

ID-DRITT LI TAÇĊESSA D-DATA TIEGĦEK

Inti għandek id-dritt li titlob aċċess għad-*data* personali li organizzazzjoni għandha dwarek, bla flus, u tikseb kopja f'format aċċessibbli.

L-applikazzjonijiet qed jitolbu wisq informazzjoni?

Inti xtrajt apparat li jimmonitorja l-istat fiżiku tiegħek u abbonajt għal applikazzjoni tas-saħħa li timmonitorja l-attività tiegħek. Inti tista' titlob lill-operatur tal-applikazzjoni għall-informazzjoni kollha pproċessata dwarek. Din tinkludi *d-data* kollha tal-abbonament (bħal ismek u d-dettalji ta' kuntatt fejn rilevanti) u l-informazzjoni kollha miġbura dwarek permezz tal-apparat ta' monitoraġġ (bħar-rata tal-qalb, il-prestazzjoni, eċċ).

Trid tkun taf x'jaf dwarek ħanut elettroniku?

Inti xtrajt oġġetti mingħand bejjieġħ bl-imnut online. Inti tista' titlob lill-kumpanija tagħtik id-*data* personali li hija għandha dwarek, inkluż: ismek u d-dettalji ta' kuntatt, informazzjoni dwar il-karta ta' kreditu u *d-data* u t-tipi ta' xiri tiegħek.

ID-DRITT LI TOĠĠEZZJONA

Jekk organizzazzjoni tkun qed tipproċessa *d-data* personali tiegħek, inti jista' jkollok id-dritt li toġġezzjona. Madankollu, f'xi ċirkostanzi, l-interess pubbliku jista' jkollu importanza akbar. Pereżempju, dan jista' jkun il-każ għal riċerka xjentifika jew storika.

Inti għandek ukoll id-dritt li toġġezzjona f'kull hin għall-fatt li tirċievi kummerċjalizzazzjoni diretta.

Xbajt mir-reklami?

Inti xtrajt żewġ biljetti biex tara l-band favorita tiegħek iddoqq live. Wara, inti tibda tirċievi ħafna reklami għal kunċerti u avvenimenti li m'intix interessat fihom. Inti tinforma lill-kumpanija tas-servizz tal-biljetti online li ma tridx tirċievi aktar materjal ta' reklamar. Il-kumpanija għandha tieqaf tipproċessa *d-data* tiegħek għall-kummerċjalizzazzjoni diretta u, f'tit wara, m'għandekx tibqa' tirċievi posta elettronika mingħandhom. M'għandhomx jimponu tariffa fuqek għal dan.

ID-DRITT LI TIKKOREĠI D-DATA TIEGĦEK

Żbalji fid-*data* personali tiegħek jista' jkollhom impatt sinifikanti fuq ħajtek, speċjalment meta tapplika għal self, assigurazzjoni, kreditu u aktar.

Jekk inti temmen li *d-data* personali miżmuma minn organizzazzjoni tista' tkun żbaljata, inkompleta jew mhux preċiża, inti tista' titlob biex din tiġi kkoreġuta. Dan irid isir mingħajr dewmien bla bżonn.

Data żbaljata qed tiswik il-flus?

Inti tapplika għal polza tal-assigurazzjoni ġdida iżda tinduna li bi żball il-kumpanija rreġistratek bħala persuna li tpejjep, filwaqt li ždidulek il-pagamenti tal-assigurazzjoni tal-ħajja tiegħek. Inti għandek id-dritt li tikkuntattjahom u li jikkoreġuha.

ID-DRITT LI D-DATA TIEGĦEK TITĦASSAR U TINTNESA

Meta jkun intalab il-kunsens tiegħek biex tiġi pproċessata *d-data* tiegħek, inti tista' titlob lill-organizzazzjoni tiegħaf tipproċessaha billi tirtira l-kunsens tiegħek. Dawn jeħtiġilhom jagħmlu dan jekk ma jkunu bbażaw fuq l-ebda raġuni legali oħra għall-ipproċessar tad-*data* tiegħek. Għandu jkun faċli li kunsens jiġi rtirat daqs kemm kien faċli li dan jingħata.

Jekk id-*data* tiegħek ma tkunx għadha meħtieġa jew tkun qed tiġi pproċessata b'mod illegali, allura inti tista' titlob biex id-*data* titħassar. Madankollu, drittijiet oħra tal-UE, bħall-libertà ta' espressjoni, iridu jiġu issalvagwardjati wkoll. Pereżempju, dikjarazzjonijiet kontroversjali li jkunu saru minn persuni pubbliċi jistgħu ma jitħassrux awtomatikament jekk l-interess pubbliku jkun moqdi l-aħjar billi dawn jinżammu online.

L-organizzazzjonijiet jeħtiġilhom iħassru *d-data* personali miġbura mit-fjal li tkun qed tiġi pproċessata permezz ta' applikazzjoni jew websajt fuq talba.

Riżultati tat-tiftix irrelevanti?

Meta inti tikteb ismek f'magna tat-tiftix online, ir-riżultati jinkludu links għal artiklu tal-gazzetta qadim dwar dejn li int tkun ilek li ħallast. Jekk inti m'intix persuna pubblika u l-interess tiegħek li tneħhi l-artiklu huwa akbar mill-interess tal-pubbliku ġenerali li jaċċessa l-informazzjoni, il-magna tat-tiftix hija obligata li tħassar il-links.

ID-DRITT LI JKOLLOK OPINJONI META D-DEĊIŻJONIJIET IKUNU AWTOMATIZZATI

Xi organizzazzjonijiet, bħall-banek, uffiċċji tat-taxxa u sptarijiet, jużaw algoritmi biex jieħdu deċiżjonijiet dwar il-fatt li inti tuża *d-data* personali tiegħek. Dan huwa effiċjenti għalihom, iżda mhuwiex dejjem trasparenti u dawn id-deċiżjonijiet jistgħu jaffettwaw legalment jew ikollhom impatt sinifikanti ieħor fuq ħajtek. F'dawk il-każijiet, l-organizzazzjonijiet jeħtigilhom:

- jinfurmawk dwar jekk id-deċiżjoni tagħhom hijiex awtomatizzata;
- jagħtuk id-dritt li d-deċiżjoni awtomatizzata tiġi riveduta minn persuna;
- jippermettulek tikkontesta d-deċiżjoni awtomatizzata.

F'xi ċirkostanzi, deċiżjonijiet awtomatizzati huma permessi, pereżempju meta liġi partikolari tippermetti dan.

Qed tapplika għal self?

Inti tapplika għal self ma' bank online. Inti tinalab iddañhal id-*data* tiegħek u l-algoritmu tal-bank jgħidlek jekk il-bank hux se jagħtik is-self u jagħtik ir-rata tal-imgħax issuġġerita. Inti għandek tkun infurmat li inti tista': tesprimi l-opinjoni tiegħek; tikkontesta d-deċiżjoni; u titlob għall-input ta' persuna fil-proċess biex tirrevedi d-deċiżjoni tal-algoritmu.

0101100011
00011110011001010
000111100110010101100
000110010101100110001101
01011000111100110010101100
11000111100110010101100110
0011110011001010110011000110101
110001101011000111100110010101100
1000110101100011110011001010110011000
001010110011000110101100011110011001010
011000110101100011110011001010110011000
0101100110001101011000111100110010101
100110001101011000111100110010101

ID-DRITT LI ĊĊAQLAQ ID-DATA TIEGĦEK

Jekk id-*data* tiegħek tintuża minn kumpanija wara li inti tkun tajt il-kunsens tiegħek jew iffirmajt kuntratt, allura inti għandek titlob li din tiġi ritornata lilek jew tiġi trażmessa lil kumpanija oħra li inti tixtieq tuża s-servizzi tagħha — dan jissejjaħ id-dritt għall-"portabbiltà tad-*data*". Il-fornitur oriġinali, bħall-kumpanija tal-midja soċjali, bank jew saħansitra fornitur tal-kura tas-saħħa, għandu jittrażmetti d-*data* lill-fornitur il-ġdid. Jenħtieġ li ċ-ċaqliq tad-*data* jgħinek taċċessa swieq oħra u fornituri oħra b'mod aktar faċli, u b'hekk jagħtik aktar għażla.

Sibt fornitur irħas?

Inti sibt fornitur tal-elettriku irħas. Inti tista' titlob lill-fornitur eżistenti tiegħek jittrażmetti d-*data* tiegħek direttament lill-fornitur il-ġdid, jekk dan ikun teknikament fattibbli. Fi kwalunkwe każ, dawn jeħtiġilhom jirritornawlek id-*data* tiegħek f'format li jintuża regolarment u li jista' jinqara minn magna, sabiex b'hekk dan ikun jista' jintuża fuq sistemi oħra.

☁ DATA MITLUFA JEW MISRUQA?

Ir-regoli jiżguraw li inti tkun protett(a). L-organizzazzjoni li żżomm id-*data* tiegħek għandha tinforma lill-Awtorità nazzjonali għall-Protezzjoni tad-*Data* (DPA) dwar jekk il-ksur ta' *data* huwiex riskju. Jekk l-iżvelar jimponi fuqek riskju għoli, allura inti għandek tkun infurmat ukoll personalment.

Hemm Awtoritajiet għall-Protezzjoni tad-*Data* f'kull pajjiż tal-UE, filwaqt li dawn jissorveljaw il-liġi tal-UE dwar il-protezzjoni tad-*data*.

Il-kumpanija tat-taxi tilfet id-data tiegħek?

Inti tibbukkja taxis permezz ta' applikazzjoni. Aktar tard, il-kumpanija tat-taxi ssofri minn ksur massiv ta' *data*, li fih tinsteraq *data* dwar is-sewwieqa u l-utenti. Inti tista' tressaq ilment quddiem id-DPA tiegħek li se tinvestiga.

☁ TEMMEN LI D-DRITTIJET TAL-PROTEZZJONI TAD-DATA TIEGĦEK INKISRU?

Inti tista' tikkuntattja lill-organizzazzjoni li żżomm id-*data* tiegħek. U inti dejjem tista' tressaq ilment quddiem l-Awtorità nazzjonali għall-Protezzjoni tad-*Data* tiegħek, jew tiftaħ kawża quddiem il-qorti nazzjonali. L-Awtorità għall-Protezzjoni tad-*Data* tista' timponi firxa ta' sanzjonijiet fuq organizzazzjonijiet, inkluż li tissospendi jew twaqqaf l-ipproċessar tad-*data* u timponi multa.

Jekk inti sofret danni, inti tista' titlob ukoll kumpens billi tiegħu azzjoni legali kontra l-organizzazzjoni jew titlob lil organizzazzjoni mhux governattiva attiva fil-protezzjoni tad-*data* biex tirrappreżentak.

Ikkuntattja lid-DPA nazzjonali tiegħek
www.edpb.europa.eu

Kif tikkuntattja lill-UE

Personalment

Madwar l-Unjoni Ewropea kollha hemm mijiet ta' ċentri ta' informazzjoni tal-Europe Direct. Tista' ssib l-indirizz tal-eqreb ċentru għalik f'dan is-sit:
https://europa.eu/european-union/contact_mt

Bit-telefown jew bil-posta elettronika

Europe Direct huwa servizz li jwieġeb il-mistoqsijiet tiegħek dwar l-Unjoni Ewropea. Tista' tikkuntattja dan is-servizz:

- bit-telefown bla ħlas: 00 800 6 7 8 9 10 11 (ċerti operaturi jafu jimponu ħlas għal dawn it-telefonati),
- fuq dan in-numru standard: +32 22999696, jew
- bil-posta elettronika permezz: https://europa.eu/european-union/contact_mt

La l-Kummissjoni Ewropea u lanqas kwalunkwe persuna li taġixxi f'isem il-Kummissjoni ma hija responsabbli mill-użu li jista' jsir mit-tagħrif li ġej.

Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, 2019

© L-Unjoni Ewropea, 2019

L-użu mill-ġdid huwa awtorizzat kemm-il darba jissewma s-sors originali.

Il-politika tal-użu mill-ġdid tad-dokumenti tal-Kummissjoni Ewropea hija rregolata bid-Deciżjoni 2011/833/UE (ĠU L 330, 14.12.2011, p. 39).

Ir-regoli tal-UE dwar il-protezzjoni tad-*data* jagħtuk aktar kontroll fuq id-*data* personali tiegħek, jgħidli int tista' tixtri, tikkondividi u tfittex moħħok mistrieħ. Ara d-drittijiet tiegħek u hu r-riedni f'idejk.

europa.eu/dataprotection/mt

